SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A „Szabolcs-Szatmár-Bereg megye népművészete" című monográfia kiadása
OTKA PUB-F 111139

A szerződésben vállalt publikáció megjelentetése maradéktalanul megtörtént. A kötet bibliográfiai adatai:

Szerk. Ratkó Lujza: *Szabolcs-Szatmár-Bereg megye népművészete.* Népművészeti örökségünk. Jósa András Múzeum, Nyíregyháza, 2014 (784 oldal, 900 db illusztráció, 900 példány)

Az OTKA támogatás tényét, számát és az OTKA logóját a publikációban feltüntettük.

A pályázat munkatervétől két dologban tértünk el, de mindkettőre előzetes engedélyt kértünk és kaptunk dr. Prószéky Gábor elnök úrtól:

- a tervezett 1200 példány helyett 900 példányt tudtunk megjelentetni a rendelkezésre álló összegből;
- nem az Alföldi Nyomda, hanem a grafikai tervezést is végző Art-And Produkciós Iroda végezte a nyomdai munkálatokat.

A kötelespéldány szolgáltatást az alábbiak szerint teljesítettük:

- Országos Széchényi Könyvtár: 6 db (a 60/1998. (III. 27.) Kormányrendelet 5. § 1. bekezdése alapján)
- Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza: 1 db (a 60/1998. (III. 27.) Kormányrendelet 5. § 2. bekezdése alapján)
- Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ: 1 db
- MTA BTK Néprajztudományi Intézet: 1 db
- MTA BTK Művészettörténeti Intézet: 1 db
- MTA BTK Történettudományi Intézet: 1 db
- MTA BTK Zenetudományi Intézet: 1 db
- Néprajzi Múzeum könyvtára: 1 db
- Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék: 1 db
- Miskolci Egyetem Kulturális és Vizuális Antropológiai Intézet: 1 db
- Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék: 1 db
- ELTE Néprajzi Intézet: 1 db
- Pécsi Tudományegyetem Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék: 1 db
- Babeş-Bolyai Egyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézet (Kolozsvár): 1 db
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK könyvtára: 1 db
- Károli Gáspár Református Egyetem BTK Bod Péter Könyvtár: 1 db

- az OTKA Publikációs Támogatási Szerződések Teljesítési Szabályzata 4.2.2 pontja alapján a Jósa András Múzeum mint kiadó a megjelentetett példányszám 10%-át (90 db) a vezető kutatónak adta át

Köszönjük, hogy az OTKA segítségével egy nagyon szép és komoly népművészeti monográfia láthatott napvilágot!

Dr. Ratkó Lujza
vezető kutató

Nyíregyháza, 2015. január 29.

1__szszbm_nepmuveszete_001 003_OK 11/8/14 2:09 PM Page 1

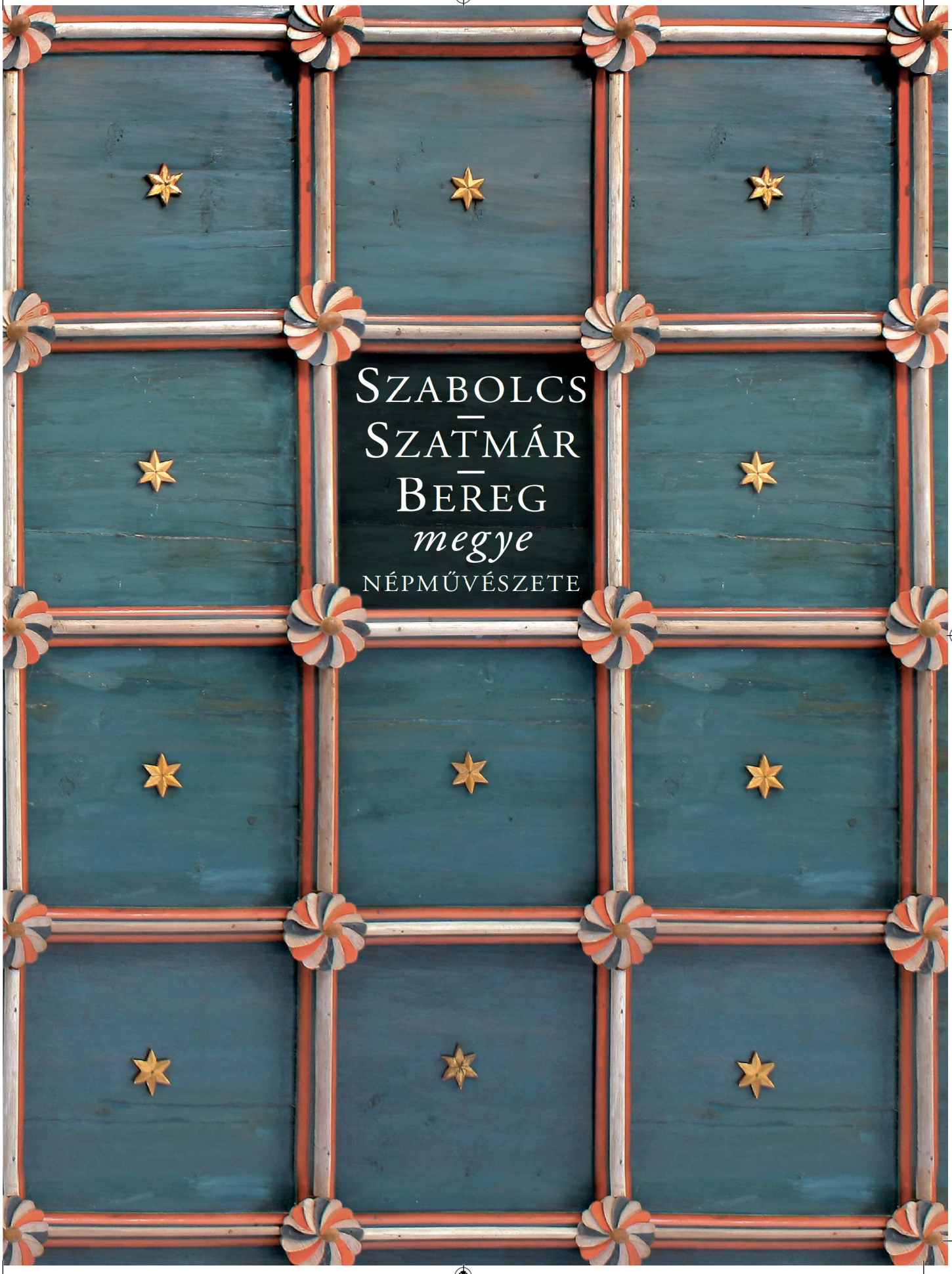

Szabolcs–Szatmár–Bereg *megye* népművészete

1__szszbm_nepmuveszete_001-055:IMPRIMATURA 2014.10.27 10:51 Page 4

A KÖTET SZERZŐI
BODNÁR Zsuzsanna • BUCZKÓ József • CSERVENYÁK László
FELHŐSNÉ CSISZÁR Sarolta • DÁM László • †ERDÉSZ Sándor
PÁLL István • D. RÁCZ Magdolna • RATKÓ Lujza
SZABÓ Sarolta • P. SZALAY Emőke • VARGA János

A SZERKESZTŐ MUNKATÁRSA
BUJI Ferenc

A KÖTETET LEKTORÁLTA
†SZABÓ László és V. SZATHMÁRI Ibolya

NÉPMŰVÉSZETI FELMÉRÉS
RATKÓ Lujza és SZABÓ Sarolta

FOTÓ
BOROS György, DEIM Péter és mások

RAJZ
JUHÁSZ Eszter

ANGOL FORDÍTÁS / ENGLISH TRANSLATION
THARAN Marianne

A kötet az Európa Könyvkiadó hozzájárulásával a *Népművészeti örökségünk* sorozat részeként jelent meg

A KUTATÁST ÉS A KIADÁST TÁMOGATTÁK
Nemzeti Kulturális Alap
Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (K 43088 • PUB-F 111139)
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzata

© A szerzők és a kiadó
Minden jog fenntartva

KIADTA
Jósa András Múzeum (Nyíregyháza)

FELELŐS VEZETŐ
BENE János múzeumigazgató

TERVEZÉS, NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Art-And Produkciós Iroda (Budapest)

NYOMDAI MUNKÁLATOK
Mesterprint Nyomda Kft. (Budapest)

ISBN 978-963-7220-97-5

ISSN 0238-4167

14__szszbm_nepmuveszete_680-784:OK 2014.10.27 17:31 Page 782

Tartalomjegyzék

Előszó 7

A táj 12
A táj története és néprajza *(PÁLL ISTVÁN)* 15

A falu népművészete 32
Településszerkezet, közösségi épületek *(PÁLL ISTVÁN)* 35
Templomok *(FELHŐSNÉ CSISZÁR SAROLTA)* 57
Úrasztali terítők *(P. SZALAY EMŐKE)* 129
Harangok *(BUCZKÓ JÓZSEF)* 145
Temetők *(RATKÓ LUJZA)* 155
Porták *(DÁM LÁSZLÓ)* 207

A lakóház népművészete 252
Lakótér *(BODNÁR ZSUZSANNA)* 255
Öntöttvas kályhák *(FELHŐSNÉ CSISZÁR SAROLTA)* 281
Bútorok *(BODNÁR ZSUZSANNA)* 295
Szőttesek és hímzések *(FELHŐSNÉ CSISZÁR SAROLTA)* 335
Cserépedények *(D. RÁCZ MAGDOLNA)* 393
Háztartási eszközök *(SZABÓ SAROLTA)* 421

14__szszbm_nepmuveszete_680-784:OK 2014.10.27 17:31 Page 783

A gazdálkodás népművészete 452
A gazdálkodás eszközei *(VARGA JÁNOS)* 455
Pásztorművészet *(†ERDÉSZ SÁNDOR – RATKÓ LUJZA)* 479
A közlekedés és teherhordás eszközei *(CSERVENYÁK LÁSZLÓ)* 505

Az ünnepek és hétköznapok népművészete 520
Gyermekjátékok *(BODNÁR ZSUZSANNA)* 523
Viselet *(RATKÓ LUJZA)* 539
A vallási élet és az ünnepi szokások tárgyai *(RATKÓ LUJZA)* 627

Képek és rajzok jegyzéke 683
Tájszavak és szakkifejezések 700
Helynévmutató 720
Ajánlott irodalom 730
Rövidítések jegyzéke 736
A kötet szerzői 737

The Folk Art of Szabolcs-Szatmár-Bereg County.
Summaries in English 745